

MÝTY TABÁKOVÉHO PRŮMYSLU

Kamila Zvolská

Centrum pro závislé na tabáku
III.interní klinika 1.LF UK a VFN v
Praze

1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

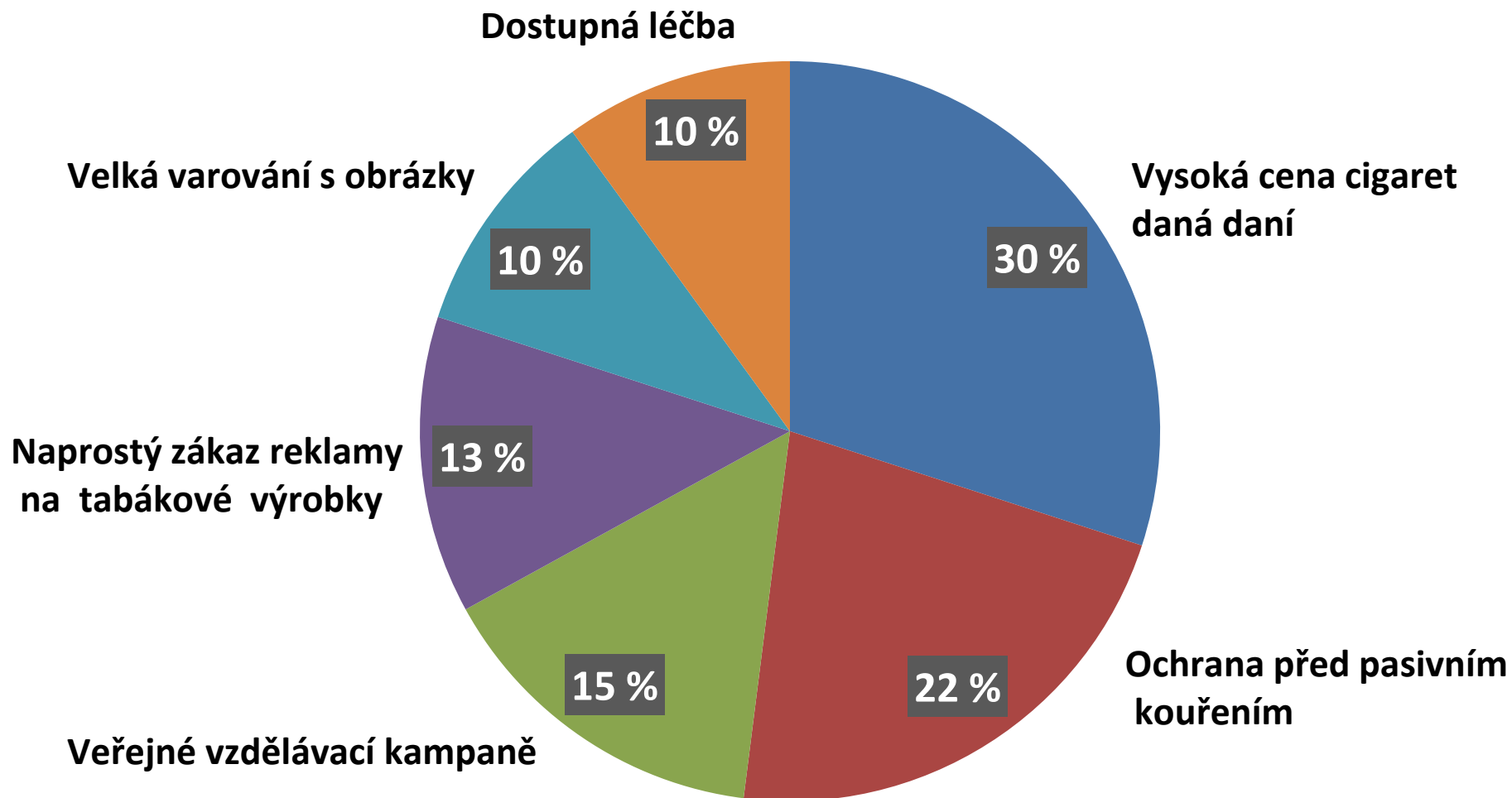
VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ
NEMOCNICE V PRAZE

OBSAH

- Taktika tabákového průmyslu obecně
- Interference tabákového průmyslu se Směrnicí o tabákových výrobcích
- Mýty k jednotlivým opatřením kontroly tabáku

PREVENCE - ZÁKONY

Podíl jednotlivých druhů preventivních opatření na kontrole tabáku

Joossens, 2007

TAKTIKA TABÁKOVÉHO PRŮMYSLU

- WHO - **monitorovat taktiku** tabákového průmyslu (TP)
 - FCTC - členské státy mají chránit svá zdravotní opatření před zájmy TP
- *Interference tabákového průmyslu s kontrolou tabáku* (WHO, 2008):
 - „...tabákový průmysl využívá své ekonomické síly, lobby, marketinku a manipulaci s médii k
DISKREDITACI VĚDECKÉHO VÝZKUMU
a
DISTRIBUCI SVÉHO SMRTÍCIHO PRODUKTU...“
- WHO, [Tobacco industry interference with tobacco control](#), 2008
- www.tobaccotactics.org (Tobacco Control Research Group, University of Bath, UK)

Jak odolávat efektivní kontrole tabáku?

Seznam aktivit tabákového průmyslu:

1) Shromažďování informací	10) Dobročinnost/filantropie
2) Vztahy s veřejností (public relations)	11) Společenská odpovědnost firem
3) Politické financování	12) Prevence kouření mládeže a vzdělávací programy pro maloobchodníky
4) Lobování	13) Soudní spory
5) Poradenství	14) Pašování
6) Financování výzkumu včetně univerzit	15) Mezinárodní smlouvy a jiné mezinárodní nástroje
7) Skupiny práv kuřáků	16) Společné dohody o výrobě a licenci a dobrovolné politické dohody s vládami
8) Vytváření aliancí a předních skupin	17) Překupní právo
9) Zastrásování	

Směrnice o tabákových výrobcích (Tobacco Product Directive, TPD)

- revize (2014/40/EU)
- cíl: omezit různé přístupy států, minimální pravidla pro tabákové výrobky
- „nejvíce lobbovaná dokumentace v historii institucí EU“ → **změna a zpoždění** (připomínky při veřejné konzultaci 2010 - mobilizační kampaně)
- jednotné balení, zákaz reklamy v místě prodeje a zákaz příchutí
- generální ředitelství pro podnikání, vnitřní trh a zemědělství
 - žádné zápisy z jednání s TP
- revolving door
- Komise, Rada ministrů, Parlament (1/3 europoslanců)
- tzv. „vedlejší účinek“ TPD na další odvětví (vánoční dárky)

Peeters et al. [The revision of the 2014 European tobacco products directive: an analysis of the tobacco industry's attempts to 'break the health silo'](#). Tobacco Control, 2015

SMĚRNICE PRECEDENTEM I PRO JINÉ PODNIKATELSKÉ SEKTORY?

2013 Chocolate Advent Calendar
'Too much chocolate makes you fat'
(English translation from German)
Courtesy of Imperial Tobacco

Bottle of wine
'Drinking can cause cancer'
Courtesy of Adults for Adults
(Part-funded by British American Tobacco)

Úspěchy tabákového průmyslu v ovlivňování TPD

- Rada ministrů - kompromisní dohoda,
Bulharsko, ČR, Polsko a Rumunsko
nesouhlasily
- zpoždění o 3 roky
- oslabení 2 opatření: jednotné balení a zákaz
reklamy v místě prodeje

(A. Carling, Tobacco directive diluted by Council, NewEurope, 21 June 2013)

Technika třetí strany - taktika TP

Nepřímé lobování:

Think tanks (Institute of Economic Affairs) - svoboda, stát jako chůva, libertariánský argument

Front groups (Forest)

Skupiny lobby - přímé lobování

Astroturfing - předstírání lidového hnutí (Národní aliance kuřáků)

Peeters et al. [The revision of the 2014 European tobacco products directive: an analysis of the tobacco industry's attempts to 'break the health silo'](#). Tobacco Control, 2015

Lidové noviny, 18.11.2015
(rok po revizi TPD, rok před novelou zákona MZe)

VYSOKÉ DANĚ Z TABÁKU

Mýty:

- nadměrné zdanění →
→ zvýšené pašování,
nikoli snížení
spotřeby
- daň z tabáku by měla
být snížena → méně
zisku pro gangy

(TMA, [Tobacco Tax Hike – Good News For Smugglers](#), 22 April 2009)

- Vyšší daně budou stát
pracovní místa
- Nižší daně by snížily příjmy
státu

Fakta:

- zvýšení daní nad
míru inflace při
zachování přísné
strategie proti
pašování nevedlo ke
zvýšení pašování v
UK

(ASH & UK Centre for Tobacco Control Studies, [2012 Budget submission to HM Treasury and HMRC](#))

(Chaloupka et al. [Tobacco taxes as a tobacco control strategy](#), Tobacco Control, 2012.)

ZÁKAZ REKLAMY

Mýty:

- Reklama zaměřena na budování loajality ke značce
- Typ reklamy: - sponzorství sportu, inovace produktu (obalů), cílení na mladé ženy, LMIC, firemní reklama k nepřímému lobování

Fakta:

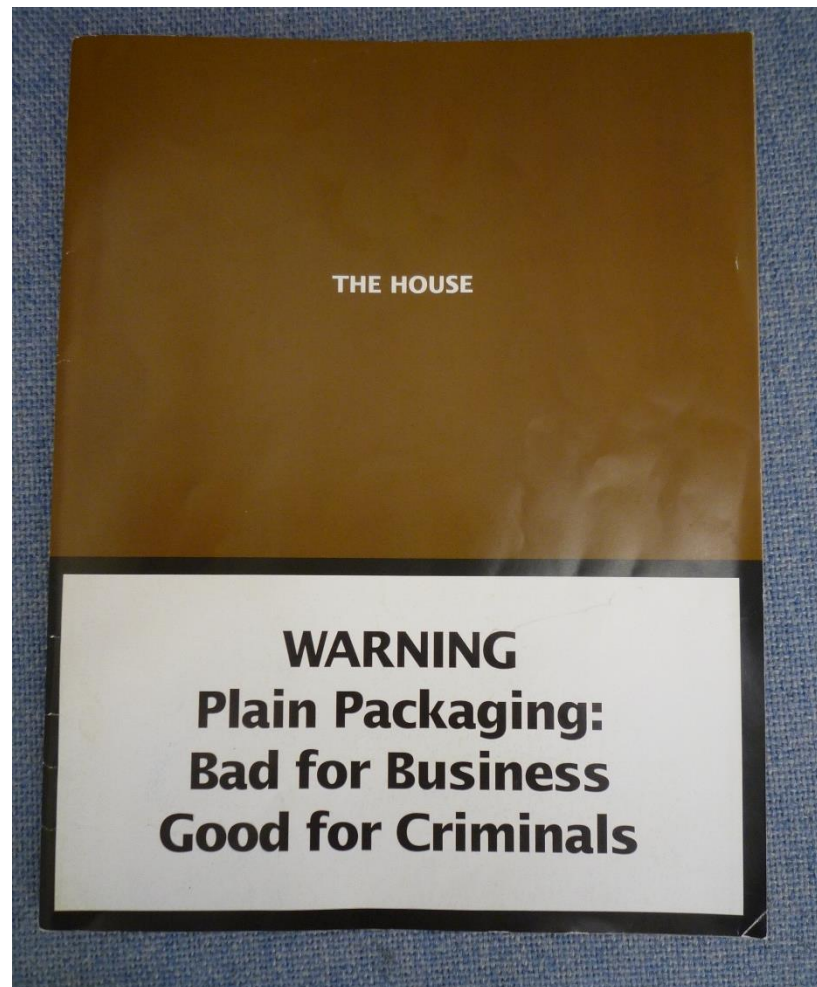
- FCTC
- Reklamní průmysl: „reklama obecně zvyšuje spotřebu produktu“
- Smeets. Effect of Tobacco Advertising on Tobacco Consumption: a discussion document reviewing the evidence, Economic and Operational Research Division, Department of Health, 1992

Firemní reklama - nepřímé lobování vlády UK, 2012

- časopis The House:

„Jednotné balení: špatné pro podnikání, dobré pro zločince.“

- celostránkové reklamy
v The Times, Telegraph,
The Guardian

ZÁKAZ REKLAMY - příklad UK

2004 - omezení reklamy
v místě prodeje s

maximem 21x15 cm

2012 - nezákonné
zobrazovat tabákové
výrobky ve velkých
obchodech

2015 - i v malých
obchodech

5/2016 - jednotné balení

JEDNOTNÉ BALENÍ

Mýty:

- porušuje práva duševního vlastnictví,
- mezinárodní obchodní dohody a
- zásady EU pro lepší regulaci.
- Nejsou důkazy, že bude fungovat,
- zvýší se pašování,
- bude to něco stát a
- kde se to zastaví?“

Fakta:

- WTO - 6/2018 potvrdil právo Austrálie
- Atraktivita tabákových výrobků, účinnost zdravotních varování, falešné vnímání rizika (zavádějící balení tabáku)

Jednotné balení cigaret - mýty a fakta. Hygiena, 2019. Open full article

PRODEJ V OBCHODĚ S LICENCÍ

TMA 2008:

- „ Podpora věkového omezení (CitizenCard), uchovat tabákové výrobky na prodejních místech
- Svobodná volba kouření, právo maloobchodníků vystavovat a prodávat legální produkt
- Omezení zobrazení, zákaz balení 10 ks - zvýšení nedovoleného trhu s tabákem...“

Fakta:

- Snížení počtu prodejních míst, omezení vystavování tabákových výrobků v místě prodeje

Monshouwer et al. Points of sale of tobacco products. (2014) Utrecht University Repository.

- Omezení prodejních míst tabáku od r. 2013, 'National Tobacco Shops'

Caceres. Hungary: State Licensing for Tobacco Outlets. Tobacco Control 2013

KONTROLA TABÁKU V ČR

- Jednotné balení - k diskuzi nejdříve v r. 2021 (MZe)
- Zákaz reklamy v místě prodeje - nevhodné s ohledem na práva výrobců a prodejců tabákových výrobků, resp. s ohledem na dopad případného zavedení zákazu reklamy na podnikatelské prostředí (MPO)
- Daně

zerce

Děkuji za pozornost

**Národní protidrogová centrála SKPV PČR varuje:
„Nakupováním padělaných cigaret, textilu či obuvi
podporujete financování organizovaného drogového zločinu.“**

PHILIP MORRIS ČR

Iniciativa Philip Morris ČR a. s. společně s Národní protidrogovou centrálou SKPV PCR, TOP TANK s. r. o.; GECO, a. s.; Travel Free, s. r. o.; T.G., a. s.

NEPODPORUJTE ZLOČIN - NAKUPUJTE POUZE LEGÁLNÍ ZBOŽÍ U PROVĚŘENÝCH OBCHODNÍKŮ

inzerce

**Souhrnná zpráva o činnostech Europolu:
„Bylo zjištěno, že zabavené padělané cigarety obsahují
dokonce roztoče, vajíčka hmyzu, plísňe a exkrementy.“**

PHILIP MORRIS ČR

Iniciativa Philip Morris ČR a. s. společně s Národní protidrogovou centrálou SKPV PCR, TOP TANK s. r. o.; GECO, a. s.; Travel Free, s. r. o.; T.G., a. s.

NEPODPORUJTE ZLOČIN - NAKUPUJTE POUZE LEGÁLNÍ ZBOŽÍ U PROVĚŘENÝCH OBCHODNÍKŮ